

بسته کاری / مونتاژ

در سالهای دهه ۱۳۴۰ خورشیدی واژه بسته کاری در افغانستان برابر واژه مونتاژ فرانسوی ساخته شد که درست به معنی به هم بستن تکه های اندامی یا چیزی یکا یا واحد است. در سالهای همان دهه و دهه پس از آن خیز بزرگ صنعتی شدن ایران نیز آغاز شد. چندی نگذشت که همه سختکوشی برای صنعتی شدن کشور صنعت مونتاژ یا همان بسته کاری خوانده شد، به خرد نمایی!

این سخن بی گمان بی بنیاد بود زیرا در همان سالها بسیاری صنعتهای زیرساختی همچون فلز گذاری، ماشین سازی، موتور سازی، لوله بدون درز و بسیاری دیگر در کشور برپا شد. با این همه و برای دریافت درست تاریخ صنعتی شدن کشور، باید ارج بسته کاری و جایگاه آن در نمایه پانوراما یا گِراندِیسِ صنعت را بازشناخت:

۱- مونتاژ یا بسته کاری خود یکی از رده ها یا گامه های صنعت است.

(کمابیش همه بخشهای برخی هواپیماهای بوئینگ بیرون از ایالات متحده ساخته می شود؛ موتور در انگلستان/ رولز رویس، بالها در فرانسه / ارباس، توالت در ایتالیا... نکته در چیدمان این بخشها ست که دانش فنی آن از آن بوئینگ است).

۲- بخش بزرگی از ارزش افزوده (Added Value) در کشور فراهم می آید.

(یک نمونه صنعت شکلات سازی ست که حتی اگر همه مواد ساخت و بسته بندی آن، سفارش بیرون کارگاهی، حتی خارج از کشور، باشد، کالای نهایی بیش از ۶۰٪ ارزش افزوده فراهم می کند). صنعتهای دیگر هم به همین روال.

۳- کار آفرینی یکی از پیامدهای سودمندی ست که از این راه به دست می آید.

۴- بسته کاری یا مونتاژ، سنگپایه و سرآغاز یک رشته از صنعت می تواند باشد.

(در آغاز راه پروانه مونتاژ یخچال ویتیرینی به درخواست کنندگان این رشته داده شد. سپس با پدید آمدن بازار از این راه، پروانه ساخت ورق فلزی یخچال داده شد، و گام به گام تا آنجا که اکنون چند دهه است که کمپرسور یخچال هم در کشور ساخته می شود).